

sare potest. — *Ita communissime cum S. Thoma.* — 2° *Affirm.* saltem multo probabilius etiam extra casum necessitatis, si materia necessaria

confessarii. Ad id vero quod Suarez (ibid.) addiderat, hoc speculative verum esse; sed in praxi declarandam speciem, ut certa sit materia; egregie Dicastillo (l. c. n. 762.) reponit: *Si hoc speculative verum est, etiam practice verum erit. Tunc enim tantum in re morali dicitur aliquid speculative quidem verum sed non practice, quando id, quod in speculatione consideratur, non potest exhiberi in praxi, quin aliqua contingat variatio. Quando vero omnino invariatum potest reduci ad praxim ea ratione, qua consideratur in speculatione, si speculative verum est, practice quoque verum censeri debet. Quapropter cum confessio venialis in genere possit in praxi exhiberi eo modo, qui speculative censetur sufficiens, erit quoque practice censendus talis.* Caeteroquin autem vix apparet, quid sibi velit Suarezius, dum certam postulat materiam. Numquid enim certum non est peccatum, aut non subiicitur certe clavibus? Quod si certam vult esse materiam, quatenus in exponendis peccati adiunctis tutiores sequendae sint opiniones, id enim vero contra communem omnium sententiam, communemque asseritur praxim, quae praecepto confessionis satis fieri tenet, quando praeceptum probabiliter impletur iuxta dicta vol. I. n. 80.

Haec autem adnotanda erant, non modo ut sua veritati iura serventur, sed etiam quia aliquando praxi deservire utiliter possunt, ut ex dicendis in resolutionibus patebit.

Neque hoc pacto reiicimus doctrinam S. Alphonsi, qui (*Praxis Confess.* n. 71.) ait: *Curet (Confessarius), si poenitentem sine peccato vult absolvere, aut eum disponere ad dolendum praesertim de aliqua levi culpa..., aut ei insinuare, ut confiteatur de aliquo peccato graviore*

vitalis anteactae contra aliquod praeceptum; sufficit enim ut confiteatur in generali absque numero, ut habeat materiam certam, super qua inniti possit absolutio. Concedimus enim, laudabilem esse eam Confessarii curam, itidemque sufficere confessionem alicuius peccati anteactae vitae contra aliquod praeceptum. At negamus, aut constare aliter non posse de dolore poenitentis, aut deesse absolutioni materiam certam, si in casu non exprimitur speciale praeceptum, quod violatum fuerit. Et conferendum est in hanc rem egregium Opusculum Sacerd. Stephani Apicella, cui titulus: *Ai Confessori, studio sull' Assoluzione a darsi a chi nell'attual confessione non offre materia necessaria.* Scafati, Tipogr. Pompeiana 1874. Ibi invenient difficultates adversus thesim nostram perdocte solutas. Interim binas inde sumptas difficultates perpendemus.

Sunt enim qui obiiciant *Natura Sacramenti, quod fit per modum iudicii, exigit, ut materia omnino determinata sit per distinctam peccatorum accusationem.*

Resp. Exigit iuxta normam a S. Concilio Tridentino propositam, C., secus, Nego. Videsis quae de Tridentini Concilii doctrina in Nota dicta sunt.

Subdunt: *Iste confitendi modus, qui alioquin protestanticum usum redolet, et poenitentis et Confessarii laxitati et negligentiae favet.*

Resp. Istiusmodi obiectiones, seu forte melius dieteria, parum methodum theologiam redolent. Itaque quoad usum protestanticum, consulant Bellarminum, Valentiam etc. etc. etc., et inde addiscant, quid sibi protestanticus usus velit. Quoad reliqua satis sit reposuisse, neque laxitatis neque negligentiae incusari eos posse, qui normam a S. Tridentina Synodo propositam servant.

seu in specie declaranda deficiat. Ratio est, quia essentia Sacramenti non mutatur pro variis casibus. — Lacroix, n. 620. — Reuter, n. 303. — Lngo, disp. 17. n. 8.

Resp. 2° Etiam quoad *liceitatem affirm.* saltem probabiliter. Ratio est, quia ubi desunt peccata mortalia, nulla est obligatio caetera peccata in specie declarandi, cum venialia omnino omitti possint. Concilium enim Trident. nihil prorsus hac de re determinavit, nisi quod sola peccata mortalia essent materia necessaria confessionis. Generatim tamen in praxi expedit (quod et fieri communiter ab omnibus solet), venialia etiam in

Instant: *Etsi esset probabilis doctrina, de qua sermo, non liceret tamen ea uti; quia obstat Propositio 1. ex damnatis ab Innoc. XI: Non est illicitum in sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore sacramenti, relicta tutiore.*

Resp. *Nego suppositum*, scilicet hic agi de sacramenti valore. Ubi enim essentialia servantur, nullum dubium de sacramenti valore superest. Atqui, ut saepius dictum est, hic essentialia servantur. Praesens itaque quaestio est non de sacramenti essentia, sed de materia praecepti; quocirca huc facit, quod de huiusmodi quaestionibus respondet S. Alphonsus (*Hom. Apost.* tr. 16. n. 29.): *Nec obstat hic dicere, quod in Sacramentorum materia non possimus sequi opiniones solum probabiles; quia hoc procedit cum agitur de valore sacramenti; secus de integritate.*

Demum contra sententiam Suaresii superius relatam, scilicet quod *confessio peccati venialis in specie non magis declarat conscientiam, nec variat Confessarii iudicium*, obiicitur, variari posse Confessarii iudicium, 1° quia cum recidivo in venialia potest *negare* absolutionem; 2° quia forte *mortale* aliquando erit, quod poenitens iudicat veniale; 3° quia venialia v. gr. in pueris possunt non esse satis certa.

Resp. *Transeat totum*, et Nego consequentiam, quippe quae latius praemissis

immense patet intervallo. Neque enim ex eo, quod *aliquando per accidens* prosit culpam aliquam specificè novisse, concludere licet, id *semper* necessarium esse; sed ad Confessarii prudentiam spectabit, si quando opus sit, ea scitari, quae ad rem faciant. Caeterum ex eo, quod advertas forte *mortalem* esse culpam posse, quam poenitens *venialem* credit, numquid morosa haec methodus rem eo non adduceret, ut necessaria omnium peccatorum venialium confessio semper censeatur? Quod vero caput est, ignorare non potes, hanc quaestionem eo maxime spectare, num specificè alicuius peccati confessio necessaria sit, quando specificè levium culparum confessioni generica peccatorum anteactae vitae confessio adiungitur, nullo specificè peccato expresso. Nam quod attinet ad consuetas venialium confessiones, quaestio dicenda potius est mere speculativa, cum prorsus praeter morem fidelium sit dumtaxat *generice* veniales culpas accusare. At secus contingit de generica illa peccatorum anteactae vitae confessione. Porro manifestum est, quoad istam praemissas observationes ne minimum quidem ad rem facere. Et de hoc quidem argumento dignum est, quod legatur laudatum Rev. D. Apicella Opusculum. Inter alia enim aptissimis rationibus ostendit, quam inaniter in generali hac accusatione quidam exigant alicuius in specie peccati confessionem ea de causa, ut Confessarius idoneum iudicium exercent.

specie confiteri ratione directionis a Confessario tradendae, etc. Quod spectat autem ad accusationem generalem de peccatis vitae anteactae, quam poenitentes pii subiicere solent in fine confessionis ad certiorum Sacramenti materiam reddendam, satis est sane, si quis dicat: *Accuso me de peccatis vitae praeteritae, vel totius vitae meae.*

234. — QUAER. 6° *An poenitente materiam sufficientem dubiam tantum praebente, Confessarius teneatur exquirere certam de vita praeterita, ut absolvere possit?*

Resp. 1° *Affirm.*, si velit absolvere, quia secus Sacramentum periculo nullitatis exponeretur. Excipe, nisi casus occurrat, in quo poenitens conditionate absolvi possit, qua de re inferius.

Resp. 2° *Neg.*, si nolit absolvere, sed dimittere poenitentem cum sola benedictione; quia poenitens, qui materiam certe sufficientem non affert, ius ad absolutionem non habet. — Item si poenitens videatur habere dolorem dubium de solis venialibus, non tenetur ordinarie Confessarius magnam diligentiam adhibere, ut illum ad dolorem commoveat, licet multo melius id faciat. — Secus autem dicendum esset, si de mortalibus dubiis ageretur, ob poenitentis periculum.

235. — QUAER. 7° *An sit necessario absolvendus poenitens, qui non affert materiam NECESSARIAM?*

Resp. *Neg. per se*, si poenitens absolutionem non petat; sed etiam sine absolutione ei permitti potest sacrae Synaxis susceptio; quia cum sit in statu gratiae, non requiritur Sacramentum Poenitentiae ad illum disponendum. Attamen ordinarie expedit talem absolvere, ut et gratiae sanctificantis augmentum, et gratias sacramentales, facilioremque peccatorum venialium, ac poenarum remissionem recipiat, etc. — Lacroix, n. 1889., cum aliis.

Si vero non receperit Sacramentum a notabili tempore, vel si indigeat auxiliis specialibus ad tentationes v. gr. superandas, aut si ipse poenitens id cupiat, aut postulet, est absolvendus (7).

(7) Quoties apparet, poenitentem etiam cum materia mere sufficienti accessisse, ut sacramentum recipiat, et dispositus deprehenditur, vix enimvero est intelligere, quorsum quidam tot misceant disputationes, sitne absolvendus, nec ne, aut quando absolvendus, quando non absolvendus. Nam liberum utique fuerit sacerdoti confessionem excipere, vel non excipere. At postquam confessionem excepit, et poenitentem rite dispositum habet, quisnam, quaeso, aut quaenam iura hanc

confessario potestatem faciunt, ut pro arbitratu suo absolvat vel non absolvat? Et etiamsi ius (quod sane non totum pendet a periculo secus imminente, aut a materiae maiori, minorive gravitate) poenitenti per confessionem acquisitum seponas, quae sana ratio suadere potest, ut sine ulla causa fidelem augmento sanctificantis gratiae, reliquisque caelestibus donis, quae huius sacramenti sunt fructus, confessarius pro ingenio suo fraudet?

236. *Resolves.* — 1° Materia sufficiens et licita confessionis sunt venialia, aut mortalia alias confessa, secundum *speciem suam* etiam genericam (8), praescindendo a numero et a circumstantiis quibuslibet. Ratio est, quia sic habetur confessio peccati determinati, saltem unius in specie; nec est obligatio addendi numerum venialium, vel mortalium iam remissorum. Nihil enim est in forma absolutionis, quod determinationem alicuius peccati exigat. — Reuter, n. 202.

2° Si quis de nullo peccato se accuset in particulari, et dicat, v. gr. *nihil scio*, nisi quod saepe debui peccare sicut caeteri homines, examinetur ut pueri examinari solent. Si nihil ab ultima confessione elici possit, interrogetur de vita praeterita..., an unquam sit mentitus in vita sua... an unquam parentes offenderit, aut iratus fuerit, vel proximo detraxerit, etc. etc.?

3° Cum mulierculis, devotulis et aliis eiusmodi, qui non nisi confuse et de valde levibus confitentur, curandum, ut culpam aliquam de vita praeterita aut in specie, aut saltem in genere addant. Tunc vero ad dolorem et propositum excitare eos conaberis, et absolutos in pace dimittes. — Elbel, n. 19.

4° Ad maiorem securitatem et certiorum percipiendum fructum poenitentibus suadendum est, ut praeter peccata dubia aut etiam levia quotidiana, semper ex iam confessis subnectant saltem generice (9) aliud certum peccatum, de quo vehementius doleant, ne forte Sacramentum periculo frustrationis exponatur. — Elbel, n. 19.

5° Monendi vero sunt poenitentes, qui praedictam praxim servant, ne tantum ex quadam consuetudine peccatum vitae praeteritae clavibus iterum subiiciant, praesertim si peccatum illud leve sit; quia subest timor, ne satis doleant, et proinde scopum prospiciendi validitati et fructui Sacramenti non attingant (10).

(8) Species *generica* a quibusdam intelligitur etiam *genus peccati subalternum*, uti si confitearis, te peccasse contra *iustitiam*, aut *religionem*, aut *fidem*. Vid. Dicástillo, *De Poenit.* disp. 9. n. 743.

(9) Prudentissime insinuat, ut generica confessione contentus sit confessarius. Grave enim subinde poenitenti contingit, quod confessarius graviorum in specie peccatorum confessionem extorquere velit, neque novum est, poenitentes quosdam molestissimae huius confessariorum importunitatis pertaesos perraro deinceps ac

sola veluti necessitate compulsos ad confessionem accessisse.

(10) Non tamen hac de causa se nimis vexare ac poenitentes confessarius debet. Si enim de iis agatur, qui non gravia modo, sed et levia peccata cavere aliqua cura solent, hi habituali, ut ita dicam, peccati odio afficiuntur, ac facillime in actum exeunt, licet fieri possit, ut minus in ipsis sensibilis dolor existat, quam in aliis, qui ad peccatum detestandum maiori quadam affectuum mutatione indigent.

6° Sufficit iuxta omnes confessio *in genere*, si Confessarius plane agnoscat aliunde poenitentem, v. gr. ex recenti confessione totius vitae, etc..., et sciat, illum accusare se velle de peccatis iam sibi notis; tunc enim satis erit dicere: *Me accuso de omnibus peccatis meis iam tibi notis*; vel simpliciter: *de omnibus peccatis vitae praeteritae*.

CAPUT III.

DE FORMA SACRAMENTI POENITENTIAE

Forma Sacramenti Poenitentiae duplex distingui potest: alia *essentialis* pro valore Sacramenti, et alia *praeceptiva* tantum seu *rubricalis*.

237. — I. Forma *essentialis* consistit in verbis: *Te absolvo a peccatis tuis*. Constat ex *Conc. Trid.* sess. 14. c. 3., ubi ait: *Docet Sancta Synodus, Sacramenti Poenitentiae formam, in qua praecipue ipsius vis sita est, in illis Ministri verbis positam esse: EGO TE ABSOLVO, etc.; quibus quidem, de Ecclesiae sanctae more, preces quaedam laudabiliter adiunguntur.*

238. — II. Forma *praeceptiva* seu *rubricalis* consistit in iis precibus, quae antecedunt vel subsequuntur formam essentialem. Sic autem habetur in Rituali Rom.: *Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam. Amen.*

Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Dominus noster I. C. te absolvat, et ego auctoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunicationis (suspensionis), et interdicti, in quantum possum et tu indiges; deinde (1): Ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

(1) Vox ista, *deinde*, diversis characteribus etiam in Rituali notatur; idque indicare videtur, ipsam non ad ea, quae sacerdos pronunciare debet, sed mere ad ordinem eorum designandum pertinere.

Et sane ut ordo iste servetur, postulat notissima lex, quae praescribit, poenitentes prius a censuris, postea a peccatis esse absolvendos.

Fuerunt tamen, qui putarent, vi cuiusdam Responsi S. Congr. Rituum contrarium esse tenendum. Cum enim propositum fuisset dubium. *An in forma absolu-*

tionis ante verba — Ego te absolvo a peccatis tuis — dicendum sit, vel omitendum verbum — DEINDE —; S. Congregatio die 27. Febr. 1847. respondit: Detur Decretum in Veronensi die 14. Martii 1837. Hoc autem Decretum eiusmodi est: Nihil innovandum. E quo responso ut quis concludat, eam vocem a sacerdote absolvente esse pronunciamdam oportet profecto ut iste praestituat, verba Nihil innovandum verbis postulati dicendum sit, esse synonyma.

Passio Domini nostri I. C., merita B. M. Virginis et omnium Sanctorum et quidquid boni feceris, et mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiae, et praemium vitae aeternae. Amen.

Elevatur manus a verbo *Indulgentiam* usque ad verbum *Passio Domini*; et fit signum crucis in poenitentem dicendo: *In nomine Patris... Vox suspensionis* omittitur pro laicis. Pia autem est consuetudo, ut Confessarius ante confessionem, dum benedicit poenitentem, dicat: *Dominus sit in corde tuo et in labiis tuis, ut rite constearis omnia peccata tua, vel similem orationem recitet. — Sed hoc sub obligationem non cadit.*

In praxi facile omitti possunt preces *Misereatur* et *Indulgentiam*, ut constat ex *Rit. Rom.* Imo iuxta communioem sententiam absque peccato semper omitti possunt. Idem etiam dicunt de orationibus, quae absolutionem sequuntur; sed cum iuxta sententiam probabilem haec elevent bona opera poenitentis ad meritum satisfactionis sacramentalis, convenit ut quam rarissime omittantur. — Verba autem *Dominus noster...* non videntur posse omitti sine culpa veniali, nisi necessitas urgeat, cum dicat *Rituale Rom.:* *In confessionibus frequentioribus satis erit dicere: Dominus noster...* usque ad *Passio Domini...* exclusive. — *S. Congr. Rit. 27. Februarii 1847.*

239. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An valida sit absolutio, si Sacerdos dicat tantum: ABSOLVO; vel ABSOLVO A PECCATIS TUIS; vel TE ABSOLVO?*

Resp. ad 1um Neg. Ratio est, quia solum verbum *absolvo* non prae se fert sensum ullum determinatum, et in nullum subiectum cadit; ergo nequit esse forma valida.

Resp. ad 2um Affirm. probabilius, ut videtur, saltem speculative. Ratio est, quia his verbis subiectum sufficienter determinatur: pronomen enim *te* satis exprimitur in verbo *tuis*. — Ita Lugo, D. 13. n. 26. — *S. Lig. n. 430. ut probabilius,* etc. Negant autem non pauci, quorum sententia, ut ait *S. Ligor. ibid.,* utpote tutior sequenda est.

Resp. ad 3um Affirm. probabilius, cum sententia communi. Ratio est, quia totus effectus Sacramenti in his verbis exprimitur, quin addatur *a peccatis tuis*. — Praeterea videtur constare etiam ex *Catechismo Conc. Trid. De Sacr. Poenit. n. 14.,* ubi dicitur tantum: *Est autem forma: EGO TE ABSOLVO.* Et nihil aliud ibi additur. — *Roncaglia, Lugo, etc.* — Non improbabiler tamen negant nonnulli cum *Lacroix,* et huic sententiae in praxi standum est.

QUAER. 2° *An valida sit forma deprecatoria: v. gr. absolvat te Deus?*

Resp. Neg. saltem probabilius cum *S. Lig. n. 430. — Lacroix, n. 639., et aliis communissime.* Ratio est, quia Sacramentum Poenitentiae institutum est per modum iudicii; proinde voluit Christus, ut Sacerdos tam-